

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sovraštvo do Nemcev.

Kdor je v sreči, njemu se izgodi rado, da ne izpozna svoje sreče ter misli, da ni druga mogoče, kakor da mu sreča vseskozi služi. Nevolja pa je potlej za-nj v resnici, ako začuti, da je tudi drugo mogoče — to, da mora biti tudi on vreden sreče svoje. V tem pa je rado, da greši zoper svojo srečo ter jo riva od sebe, kedar mu še ona ponuja svojo roko — ne v slovo, ampak za to, da ga še nadalje spremlja, dokler se ji ne izveri sam s svojo trmo.

Naši Nemci, to je: možje, ki so taki v resnici ali pa se imajo za Nemce, da-si niso to ne po imenu in ne po krvi, so v naših dneh v tacem stanji. Kjer koli naleti človek na nje, tam so v pošteni in mi nič ne rečemo preveč, tudi v spoštovanji. Njih nemško pokolenje ne zavira jim po vsem našem cesarstvu nikjer sreče ali blagostanja. Nam vsaj ni znano, da se godi kje komu hudo za to, ker je nemške krvi, na robe, to mu je še le prav najbolje priporočilo za marsikatero službo.

In ne vemo, če ima kdo kaj zoper to; ako je mož za tako službo, to se pravi, ako ima potrebno znanje in je tudi v drugem za to, da se mu taka služba zaupa, naj jo le dobode! Poštenih ljudi in zvestih, pridnih delalcev ni nikoli preveč, naj že teče potlej nemška ali kaka druga kri v njih žilah.

To je bila vselej naša misel in sodimo, da nismo v tem sami, ampak na naši strani stoji, če ostanemo bolj na domači zemlji, tudi vse naše slov. ljudstvo. V tem ne bode razložka ne pri prostih kmetih, pa tudi ne pri ostalih, izobraženih slov. rodoljubih. Dokazov imamo za to obilo in je tudi pri vseh uradih, pri trgovcih, pri rokodelcih... nemških mož, ki jih spoštuje vsak Slovenec brez razložka stanú ali tudi izobraženja. Daj Bog, da dobomo tacih mož vselej med nas, njim se ne bode nikoli in nikjer bati, da se jim skrivi le las na glavi,

dokler čéjo ostati pri nas, na slovenski zemlji. Taki nam niso in ne bodo nam tujei.

Ali to je čudno. Ako dobi človek v roke nemške liste ali lističe, ki jih beró naši Nemci ali pa vsaj govore, v njih imenu, v njih najde listu za listom, kako sovraštvo do Nemcev da je med slov. ljudstvom ali pri slov. „prvakih“. To sovraštvo se mala v teh listih, kar je le moči, na debelo in se ponavlja po vseh predalih. Človeka poletava prava pravcata zona, ko pogleda v tak listič in ne najde v njem skorej druga, kakor povsodi le to veliko sovraštvo, ki leti od slov. strani na nemško prebivalstvo naše.

Se vé, da se naši Nemci, to je le-ti, ki so pri nas doma, lahko smejó, kedar beró o tem velicem sovraštvu, saj ga še doslej ni in ne čuti ga še izmed njih nihče. Mi tudi upamo, da še ostane slej, kakor prej tako, kajti, hvala Bogu, naše ljudstvo ne bere teh lističev in nimamo torej strahú, da ga oni — ti nemški listi — pripravijo za tako, nekrščansko sovraštvo. Ali kaj vemo? Ako se hudič vedno in vedno mala na steno, pravi se, da potlej pride.

Znamenj za to že tudi imamo, pri slov. ljudstvu še jih sicer ni, toda nekatere nemško liberalne ali kakor se jim sedaj raji pravi, nemško-nacijonalne strani so že blizu vse na tem, da izzovejo slov. ljudstvo na tako sovraštvo. Vsepovsodi jih je polno in vsepovsodi teptajo to, kar še slov. ljudstvo ljubi, z nogami. Ni jim več sveta cerkev, v katero slov. ljudstvo zahaja, ni jim več dobra šola, v katero še hodi otrok slov. starišev, ni jim več pošten učitelj ali duhovnik, če ne zatajuje svoje slov. krvi — s kratka, kar diši po slovensko, to jim gabi in kar je še huje, vsi so na to, da se razširi, čem dalje, tem bolje taka — gnjusoba. Ljubi Bog, kaj bode, če še ostane to na dalje!

V resnici to je nekaj, kar pretresa nas in če se ne motimo, poleg nas tudi naše, domače Nemce. Le-ti vedó dobro, da v naših krajih, in tako tudi več ali manj po vseh drugih deželah

naše lepe Avstrije, ne more več biti drugače, kakor da živimo skupaj, lepo v miru ter pomagamo drugi drugim, da se izkopljemo iz nevolje, ki nas — Nemce in Slovence — tare, kolikor je v naših močeh. Njim tudi ni neznano, da ima slov. ljudstvo pravico do življenja in tedaj za to, da še ostane slovensko.

(Konec prih.)

Narodno življenje pri slov. Koroščih.

Mož, ki ljubi Koroško zemljo, pa tudi slov. ljudstvo, piše nam od ondot ter izprožuje marsikatero lepo misel, ki je vredna, da si jo zapomnijo tudi naši bralci. On piše:

Vreme ni prijetno ter še imamo veliko snega, pa dan na dan še nov pada. Včasih solnce posveti, pa le redko in kmalu se spet umakne ledeni in sneženi megli. Vreme se tako kislo drži, kakor zunajna politika: včasih nam obe-tajo mir, pa kmalu se spet prikažejo znamenja preteče vojske.

Boj stanovitna je notrajna politika, kajti stanovitno je avstrijskim Slovanom neugodna, naj pride katera koli vlada. Koroški Nemci in liberalci pa so stanovitni v zaničevanju Slovencev in v kračenju njihovih pravic. Toliko so pa vendar že odjenjali, da so Kranjce in spodnje Štajarce izpustili iz svojih računov. „Kranjci in Stajarci“, pravijo, „naj imajo slovenske šole in slovensko uradovanje, pa na Koroškem to ne gre, ker tukajšnji Slovenci imajo že čisto zmešan jezik in ne razumejo nove slovenščine, tudi so po hribih ločeni od drugih Slovencev, jih tudi ne marajo, in so po srcu, nravi in geografični legi bolj navezani na Nemce“.

To so pa besede brez vsake prave podlage, ti možiceljni govorijo le to, kar v srcu želijo, in pravijo, da je to resnica, kar oni želijo, naj bo res ali pa ne. Koroški Slovenci dobro razumejo pismeno slovenščino in zmirom več slovenskega berejo. Razun Mohorjevih bukev in „Mira“ prebirajo tudi „Koroške bukvice“, „Slov. Gospodarja“, nekateri celo „Slovenca“ in „Narod“. Od takih ne boš slišal, da bi ne razumeli pismene slovenščine, to govorijo le taki, ki nikoli nič ne berejo. Kdor nikoli ne mlati, ne bo znal mlatiti, čeravno to ni Bog vé, kaka umetnost. Kdor pa nikoli nič slovenskega ne bere, se mu bo marsikatera beseda neznana zdela. Ni ga pisatelja, da bi zamogel za take razločno pisati, kajti če bo tudi pol nemških besed vmes pomešal, pa tudi tistih ne bodo razumeli. Nekaj je pa tudi takih, ki so že več kakor na pol pomenčeni, ki prebirajo zmirom nemške časnike, slovensko so pa že pozabili, le za domačo potrebo še znajo, da zamorejo poslom kaj naročiti. Oni sicer mislijo, da še znajo slovensko, v resnici pa že vsak pastir bolje zna, polovica slovenskih besed se jim je že skadila, potem

pa hočejo slovenščino obsoditi, ker ni pisana tako spakedrano, kakor jo oni govorijo. — Kar se tiče mrznje med Korošci in Kranjci, v tem je bilo res nekaj resnice, pa v novejšem času ta vedno bolj gine, odkar so Korošci spoznali, da imajo na Kranjcih še skoz edino zaslobo proti nemškemu navalu. Proti Štajarcem pa Korošci nikdar niso mrznje pognali. Mrznjo med Kranjci in slovenskimi Korošci so nemškutarji vedno umetno gojili in utrjevali, nekoliko je pa res pripomogla tudi gorenjska surovost in naklonjenost do kletvine in pretefov; v novejšem času je pa žganje en del gorenjskega ljudstva še bolj podivjalo. Če se Korošec žganja napije, on gre tiho domov in ne razbija okoli sebe. Vem pa, da je na Gorenjskem veliko poštenih ljudi, pa ti so lepo doma in ne hodijo po svetu, zato jih Korošec ne pozna in sodi Kranjce po tistih izmečkih, ki že doma ne morejo več živeti in se priklatijo na Koroško.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Dobro seme, dobra žetev.

Kar človek seje, to žanje. Kdor torej hoče, da pričaka dobre žetve, mora mu biti skrb za dobro seme. Samo seme ne stori še sicer vsega, toda veliko pripomore, da ne ostane drugo obdelovanje, ki ga polje terja, brez plačila. Gnoja mora vselej polje dobiti in to gnoja, ki prsti pa tudi setvi streže.

Tu pa je potlej v prvi vrsti treba dobrega, velicega in zrelega semena; kajti le tako seme je za to, da vzkali in daje mladej klici dovolje hrane. Le-te mora klica imeti že v semenu samem, sicer utegne vsahniti, še predno mu pomaga kaj hrana, ki mu jo daje prst, zemlja, v kateri leži. Skušnja kaže, da ima dobro seme največ moči, kakor za to, da vzraste veliko, tako tudi za to, da dozori lepo zrnje.

Za setev torej niso zrna, ki so naklana ali natolčena, poprek taka zrna, ki so kakor že koli trpela v svoji vunanji obliki. Taka zrna še sicer kalé, ako ni kal sama kje kako obnemogla, toda klice, ki jih poženo, ne dobé dovolje hrane, so koj s kraja slabe in za to jim najmanjša stvar škoduje, to pa celo njih življenje. Kar hočeš tedaj rabiti za seme, tega ti ne kaže mlatiti ali lusčiti na stroji. Pri tem se oškoduje zrnje naj reče, kar je komu ljubo.

Ne bode toraj svet narobe, če pravimo, da stori gospodar prav, ako koj pri žetvi na to gleda, da si odbere najbolji sad za seme. In česar ne sme prezreti, je to, da izgubi seme svojo kaljivo moč, če leži dalje časa ali če se ne shranjuje na pravem kraji. Nemarščina tepe v tem sama sebe. Ako je vreme neugodno pri žetvi in se sodi, da zrnje ni dobro dozorelo,

tedaj pa je bolje, če se vzame seme iz prejšnjega leta. V tem pa ne smemo pozabiti, da je tako seme — iz prejšnjega leta — izgubilo več manj svoje kaljive moči in mora se torej gošče sejati. Ni krivo, če človek pusti nekaj tacega semena vskaliti. Po tem, kakor to vzhaja iz prsti, mogoče je razsoditi, koliko da ga je treba gošče sejati.

Da se vzame le zrelo seme za setev, to se razumeje samo po sebi. Sicer ne rečemo, da bi blizu dozorelo seme ne kalilo, toda gotovo je to, da je slabše in da ne daje upanja na dobro, bogato žetev. Dotlej pa tudi ni, da človek čaka, naj se žetev prezori, kajti tačas izpade veliko zrnje in še najboljše je tisto, ki izpade. Vrhu tega pa še kali tako zrnje slabše ali vsaj ne vse ob enakem času. To bi bila pa tedaj tudi izguba.

Ako torej hočeš, naj ti vzhaja setev enako in v enakem času, skrbi, kolikor je v tvojih močéh, za to, da spraviš žetev v lepem času v hram in pa da shraniš zrnje lepo, tako, kakor zasluži. Eno kakor drugo, če se zanemari, bode zrnju in torej tvoji mošnji na škodo. Zrnje nima več lepe barve in kar tudi ni brez vsega, prijetne vonjave. Zrnje, ki diši po plesnivci, ni za setvo.

Izbira, dobra izbira pri semenu je pač v resnici veliko vredna, ali ona sama še ne stori vsega; v tem je treba še, da je seme čisto. Za to je bila svoje dni najboljja — vejača, sedaj pa se pri mlatvi veja zrnje že bolj po redko in vsled tega je čisto zrnje le redko kje, izlásti tam, kjer se dela le bolj na veliko, da služi mlatič več „meruha“, gospodarju pa pride več zrnja v „košti“.

(Konec prih.)

Zajčji zob.

Odkar je večja skrb pri naših gospodarjih za sadno drevje, sliši se tudi več o škodi, ki jim jo dela zajčja para na mladih drevesih. Kedar je zima huda in dolga, tačas skorej nobena ograja več ne pomaga. Sila lomi kola — tudi pri zajci.

Tudi letos se sliši, da je več škode na drevesih. Mi zato opomenimo naše sadjerejce, naj gledajo v pravem času na drevesca, ki so vsled zajčjih zobov trpela škodo. V časih še je drevesce mogoče rešiti, naj storé torej v tem, kar je prav in mogoče, da se še tako drevesce obdrži. Več let truda in upa bili bi imeli sicer zastonj, kar so ga imeli za drevesce.

Sejmovi. Dne 10. marcija v Celji, pri sv. Juriji pri Taboru, pri sv. Jakobu, v Kapeli, v Kostrivnici, pri sv. Filipu pri Kozjem, v Strassu na Spodnji Polskavi in v Slov. Gradci. Dne 12. marcija pri sv. Juriji na juž. žel., pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, v Mariboru in v Selnici na Dravi. Dne 14. marcija v Imenem

pri Podčetrtku. Dne 15. marcija na Bregu v Ptuj in v Zdolah.

Dopisi.

Iz Brežic. (Naše nadloge.) Ni še dolgo sem, kar se je bralo o volitvi načelnika okrajnega zastopa v Brežicah in o našem Jaketu! Zdaj Vam pa hočem naznaniti volitev g. župana za mesto Brežice. Kakor se je bralo v „Slov. Gosp.“ bil je voljen za župana gosp. J. Gross; samo ob sebi se lahko razume, da je imenovani Nemeč od pete do glave, saj ga drugače gotovo ne bi bili volili. Pa kakor se sliši, odstopi ta gospod v kratkem, iz kakega uzroka to še ni znano. Najboljši župan bi bil pač Jaka, ker je tast umrlega, ali pa kak Lah, potem bi znalo mesto še laške napise dobiti, da ne bi samo nemških imelo. To je pač čudno, da je to mesto, v sredi med slovenskim ljudstvom, na meji Kranjske in Hrvaške dežele čisto (?) nemško, še celo tujci, ki pridejo v te kraje, čudijo se temu, češ, kako je to: okolica še slovenska, mesto pa tako nemško, da bodo morali sčasoma celo hlapci Nemci postati! Še več, celo mestni pastir bode moral Nemeč biti, kako bode sicer vedel, kaj je prepovedano? Žalostna pa resnična je ta prikazen. V celem mestu lahko na prste prešteješ, dragi bralec, slovenske napise! Pa kako bi bilo tudi drugačo mogoče? Vsi kupci in krčmarji so Nemci, še celo neki mesar, ki zna za silo meso po nemški imenovati, je že ud nemškega šulvereina. Tudi še nekateri učitelji tega kraja že stegujejo roke po judeževih groših. Bati se je toraj, da bodo celo šole postale šulvereinske. Kaj mislite, kam bo še to prišlo in kdo je temu največ kriv? Gotovo tako imenovani „špisburgarji“. To pa so taki ljudje, ki jih je sram biti s kmetom, od čegar žuljev živé, gospoda pa dohajati ne morejo. Kako si je pomagati? Vsak, kdor ima pri sodnji ali pa pri glavarstvu kaj opraviti, naj zahteva vse slovensko, kajti potem bodo uradniki radi se slovenski učili, in če so enkrat uradniki slovenski, potem bodo tudi mestjani čisto drugačnji postali. Ker pa ljudstvo še ni dosti zavedno, tako bi ga morali župani spodbujati. Kako bodo pa to storili, ker so sami nemčurji in le nemško uradujejo, kajti le dve ali tri občine so v tem kraji, katere slovenske uloge delajo. Če se podaš, dragi bralec v Kapele, na hrvaški meji, najdeš tam nemškega (!) župana, akoravno je kmečki sin in ga je slovenska mati vzgojila na slovenskih tleh. Ker se je pa v nemških Brežicah učil trake prodajati, zato je sedaj čisto trd Nemeč in kako je prišel ta mož do župana? Mi tega sicer ne znamo, toda najbrž tako, kakor je že navada pri takih volitvah. Če se podaš dalje ob Sotli, prideš na lepo Bizeljsko, kako je pa tam? Ob času volitve se

je sicer bralo, da je zmagala narodna stranka, pa kaka je bila ta zmaga? Koliko slovenskih ulog je pa že novi, tako imenovani narodni župan uložil? Pa kako bi tudi to storil, ker sam malo ali pa nič ne zna, a njegov tajnik je trd Nemeč? Kakor se toraj vidi, niste si dragi Bizeljanci veliko ali pa celo nič prebrali, kajti stari župan je vendar še nemški znal, ta pa še tega ne zna. Zdramite se toraj, dragi sorojaki, iz spanja, naj vas, dragi, do sedaj mlačni rodoljubi, spodbuja lepa slovenska pesem, ki pravi:

Slovenec sem, Slovenec sem,

Od zibebe do groba

Ne gane moja se zvestoba,

Da vsekdar reči smem:

Slovenec sem!

Iz Krškega. (Prva slovenska stalna učilska razstava.) Šolstvo drugih narodov napreduje iz raznih vzrokov bolje od slovenskega. Poleg drugih prednosti imajo nemške, česke šole tudi več učil, nego slovenske. Po večjih mestih, n. pr. v Gradci, na Dunaji, prirejajo celó učitelji cele muzeje učnih pomočkov ali tako zvane permanentne razstave učil. Jednako učilsko razstavo namerava ustanoviti „Pedagogičsko društvo“ v Krškem za slovenske šole in učitelje. Nabiralo bode po naši ožji in širji domovini in v obče pri založnikih po svetu raznovrstnih učil: knjige za šolo in učitelje, karte, slike, kalupe, aparate, prirodnine in drugo, vse pač, kar šola rabi in kar šoli koristi. Vse nabrane predmete zbiralo bode „Pedagogičsko društvo“ v Krškem v lepih prostorih tukajšnje ljudske in meščanske učilnice, kjer bodo stalno razstavljeni vsem slovenskim učiteljem in šolskim prijateljem na ogled. Došla darovana učna sredstva se bodo razglaševala in opisovala v društveni knjigi, v „Pedagogičkem letniku“, in v šolskih listih: v „Učiteljskem Tovariši“ (v Ljubljani) in v „Popotniku“ (v Mariboru). S tem si dovoljujemo toraj na to novo važno podjetje opozoriti slovensko občinstvo, osobito učiteljstvo slovensko; založnike šolskega blaga in šolske prijatelje pa prositi, da bi blagovolili brezplačno in franko pošiljati primernih predmetov v „prvo slovensko stalno učilsko razstavo“.

Odbor „Pedagogičskega društva“.

Iz Mozirja. (Pobirki) Čas pustnih veselice smo, kakor povsod, tako tudi pri nas končali; in lahko rečemo, da smo ga končali dostojno. Celi program izvršil se je, akopram nas je hotel sneg malo motiti, prav po godu. Uže ob 12. uri prihajali so livrirani kučejji s kučijami in kolesi, da vsprejmejo maske, koje se sprevoda vdeležiti namenile. Ob 1. uri popoldne zasedli so gospodi zvanaj trga, ter so sprejeli pred hišo g. J. Vrankoviča gospe v svojo sredino. Sedaj so se začeli vozovi — bilo jih je 16 — za trg lepo število — počasi po uli-

cah pomikati. Pred vozovi jezdili so trije jezdeci. Med sprevodom metale so gospe razne vrste sladkorja v občinstvo, koje se je v mnogobrojnem številu po trgu razpostavilo. Ko se je dolga vrsta voz po trgu doli in nazaj, ter po stranskih ulicah prepeljala, pomikala se je z godbo na čelu proti Rečici. Kamor smo se obrnili, povsodi bilo je ljudstvo mnogobrojno zbrano, a ko dojdemo na Rečico, bili smo v istini iznenadeni, kajti ljudstva bilo je tukaj toliko, da smo z vozovi komaj prodrli. Po končanem sprevodu stopili smo pred gostilno g. Čuježa raz voze, da se malo oddahnemo. Tukaj nas je čakalo novo, pa nikakor povšečno iznenadenje. Ko smo namreč zopet vozove zasedli, zapazili smo, da so bile pri večih vozovih vrvice prerezane, in pozneje se je govorilo, da so nas zvanaj trga s cepi in kameni pričakovali, kakor bi hodili na boj. To ni bilo lepo, pa nas ni nikakor motilo, da ne izvršimo našega načrta. Uže ob 6. uri zbirale so se lepe in elegantne maske v krasno okinčanih plesnih dvoranah, kjer se je plesalo in zabavalo do ranega jutra. Najelegantnije maske hočem sledeče naštetih, ženske: „Dan in noč“, ciganka, odalisk, piskrovezka, dimnikarka in Stajarka. Moške: Kinez, Anglež, harlekin, dva žokeja, rokoko in še drugih veliko število. Vse je bilo lepo vrejeno in bode letošnji pust vsakemu še dolgo v spominu. Da je pa zamogel odbor vse tako lepo in mikavno prirediti, pripomogli so k temu veliko radodarni tržani, kojim se na tem mestu najsrčneje zahvaljujemo.

Iz Celja. (Kat. podporno društvo.) Občni zbor „Katoliškega podpornega društva“ se je vršil, kakor smo naznanili, dne 12. febr. t. l. v ta namen, da se spremenijo društvena pravila tako, naj v prihodnje „katol. podporno društvo“ podpira po razmerah društvenega premoženja tudi po drugih trgih in mestih lavantinske vladikovine enake šole, kakoršna je v Celji pod vodstvom častitih šolskih sester. Društvo je dobivalo do sedaj iz mnogih krajev obilno podpore, tako, da je nekako zavezano, v znak hvaležnosti, tudi drugod priskočiti, ako mu ostanejo dosedanji blagi udje zvesti in mu pristopijo še novi društveniki. Zborovanja so se vdeleževali najodličnejši možje, ktere šteje društvo med svojimi udi in vsi so soglasno pritrdili načelnikovemu predlogu, da se na imenovani način društveni delokrog razširi. Med tem, ko izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so do zdaj tako velikodušno podpirali naše podvzetje, prosimo najuljudneje, da nam ostanejo zvesti tudi v prihodnje ter nam skušajo pridobivati še novih udov. Društvenina ostane kakor do zdaj nespremenjena, namreč za podpornike vsaj 52 kr. na leto, za redne ude naj manje 2 gld. na leto; za ustanovnike enkrat za vselej vsaj 40 gld. Bog daj obilo blagoslova!

— Po zboru se je igrala tombola, za katero oblastnija ni zahtevala — zdaj prvokrat — nobenega davka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto, dne 10.ega marcija, vrne se že Nj. veličanstvo, svitli cesar iz Bude na Dunaj in sodi se, da je to v zvezi s politiko. In prav vsled nje je bil minister zunanjih zadev, grof Kalnoky, te dni že pri svitlem cesarji v Budi. — Znani nemški konservativec, pl. Lienbacher hodi rad svoja pota in njemu še terja načrt postave kneza Liechtensteina gledé verske šole vse premalo ter je zato predložil v drž. zboru nov načrt za enako postavo. Po takem je tedaj že troje načrtov, kneza Liechtensteina, mladočeskich drž. poslanec in pa pl. Lienbacherja in bode jih torej brž ko ne drž. zboru — preveč. — Naši sosede, nemški konservativci po srednjem in gornjem Štajarji stojé v precej hudi vojski za versko šolo, liberalni kričači podtikajo jim Bog zna, kaj vse, toda verno, nemški ljudstvo stoji trdno na strani svojih dušnih pastirjev. — Koroške hranilnice so v nekih stiskah. Vlada jim ne dovoli, več, da dajo komu denarja na samo menjico. To pa liberalcem ni po volji, kajti ravno od njih je bilo doslej največ menjic v teh hranilnicah. — Ostudna bolezen osepnic pojema, da si le počasi, v Ljubljani. — V Logatci na Notranjskem snuje se „društvo učiteljev in šolskih prijateljev“. Skrb mu bode za lepo petje in pa za sadjerejo. Mi mu želimo veselo napredovanje. — Podružnica sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Ljubljani se je izrekla odločno za versko šolo. — V Kamnici na Goriškem je umrl te dni T. Rutar v 100. letu svoje dobe. Mož je živel zmerno, največ v gozdu. — Na Primorji je letos veliko uboštvo in vlada pomaga ljudem s tem, da jim daje dela na cestah. Cesta ob klanci pri Ajševici se popravlja in to daje ljudem kacic 8000 gld. zaslužka. Nekaj pomoči je že v tem. — V Opatico sta prišla te dni Nj. ces. visokosti cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefanija. Kolikor se sliši, ostaneta ondi blizu do velike noči. — Podporno društvo delalcev v Trstu napravi v vsakem pustu enkrat velik ples. Letos ima celih 519 gld. 44 kr. dobička iz njega. — Mesto Trst še nima v Barkovlje železnice na konje, to se pravi take, pri kateri se vpreže konj, da vleče voz po tiru. Sedaj pa misli, da mu je je treba, kakor ribi vode in bode torej brž ko ne resnica iz nje. — Iz Bosne in Hercegovine pojde več romarjev o veliki noči v Rim, njim na čelu bode nadškof v Serajevu, dr. Stadler. — V mestnem zastopu v Zagrebu je že razpor. Večina je hotela, naj se voli deputacija, da zastopa mesto dne 19. marcija v

Djakovem, o zlati maši škofa Strossmayerja, nadžupan Sieber — mož madjarske vlade — pa ni pripustil te izvolitve. Za to je odšla večina iz zbora in ves zbor se je tako razšel, ne da bi se bilo kaj sklenilo. — V Pešti izhaja poslej „Srpski dnevnik“, list je glasilo srbskih poslancev ter zagovarja narodne in verske pravice Srbov. Ali mu bode dolgo življenje? To je največ v rokah madjarske vlade, kajti ona se izpozna na to, kako da se zapre nasprotnim listom sapa.

Vunanje države. Sv. Oče v Rimu vzprejmó skorej vsak den romarje, katerih prihaja še vselej veliko tje. Nemških romarjev je bilo v unem tednu 1200 pri sv. Očetu. — Italija, kar je je liberalne, gleda težko, da še je v Rimu kaj v rokah sv. Očeta. Da se jim dela napotek, zida se sedaj okoli vatikana — stanovanja sv. Očeta — več novih poslopij. Pravi se, da se godi to celó po volji sedanje kraljeve vlade. — Trgovinska pogodba med Italijo in Francijo še ni gotova, toda sedaj je ne ovira več ital. vlada. — Wilson, bogati zet prejšnjega predsednika francoske republike, je vendar le obsojen in sicer dobode 2 leti ječe. zato, ker je imel roke pri prodavanji „zlatih križcev“. — Francozje se hudé na tuje delalce, v njih drž. zboru se pripravlja postava, vsled katere stoji dača na delo tujih delalcev; plača jo nekaj tuj delalec, nekaj pa gospodar, ki mu da delo. Tako se čejo iznebiti Nemcev. — Kakor je znano, je angleška država doslej najmočnša na morji. Nekaj časa sem pa se jim dozdeva, da imajo premalo bojnih ladij in domoljubi silijo vlado, naj jih, čem več, tem bolj napravi. — Nemška vlada stavi na vzhodnjih mejah, tedaj proti Rusiji, več novih železnic in treba ji je za-nje še 20 milj. mark. — Zdravje nemškega cesarjeviča gre hitro navzdol, sedaj tudi zdravniki ne tajé več, da ne bode več dolgo do smrti. — Rusiji dela njen denar preglavico, kajti kakor na naročilo, pada mu cena v tujih državah in vsled tega trpé ruski trgovci veliko škodo. Prejšnji nadškof v Belemgradu, Mihajel, biva sedaj v Petersburgu in je bil te dni pri carji. — Po Bolgariji vre, nihče ne ve, kako dolgo še trpi vlada Koburškega princa. Misli se, da je njegovih dni konec. Kakor gre najnovejše poročilo, izpozna k malu Turčija slovesno, da je vlada Koburškega princa „zoper postave“. Ako bode to resnica, tedaj je se ve da po njej, kajti rovarji, katerih tam ne manjka odslej lahko vzdignejo glave in kdo še ostane zvest potlej princu? — V Srbiji so volitve za skupščino pri konci in skorej vse so po volji sedanje vlade. — Ob Rdečem morji prede Italijanom, kajti njih zaveznik Debeb, stopil je na stran abesinske vojske in to utegne za-nje biti slabo znamenje. Lani je prišlo v Ameriko, v New-York 317.619 ljudi iz Evrope

vsi, naj najdejo v novem svetu srečo. Mi jim je gotovo želimo veliko, toda bojimo se, da jih jo najde le malo.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Okoli petih popoldne se pripeljamo v Linz. Sever je bril, in zato na prvo stopiva v kavarno, da si želodec ogrejeva. Kava je bila dobra, natakarice pa je bil sam napuh. Ni bila sicer ravno mlada, a lice je imela tako rudeče namalano, kakor puran, kedar kočijo pelje. In bolj ko so se jej gostje prilizovali, bolj je kočijo vozila ter se v krogu obračala, kakor tudi puran še bolj napne putan, če mu fantje žvižgajo. Taka našopirjena gizdost ni samo zaničljiva in grešna, ampak resnično tudi — smešna. Kako lepa je nasproti krotka ponižnost!

Zdaj si nekoliko mesto ogledava. Toda v Linzu ni ničesar posebnega videti, razven nove stolne cerkve, katere pa je še komaj štrti del zgotovljen. Nova stolnica je posvečena na čast Marije brezmadežne, in bode kedar bo gotova, menda najlepši tempelj Marijin na celem svetu. Če me pomnež ne zapušča, so dozdej poldrugi milijon zazidali, pa kakor pravim, še je le štrti del cerkve dodelan. Kar so dozdej napravili, je vse lepo in umetno in — drago. Moje oči je posebno očaral novi škofijski tron, ki je iz najdražega mamorja izdelan, in je tako svetel, da nobeno ogledalo tako.

Ko stopim iz cerkve, me je tovariš že čakal zunaj in me je skregal — ne vem že zakaj. Videč pa, da me ni nič postrašil, se je zopet potolažil.

Čas je večerje. Kosček mesa mi je dobro teknil. Moj gospod sosed pa si naroči posebno fino pečenko; pa je tudi čakal na njo — celo uro. Kolikorkrat so se dveri odprle, tolikokrat se je ogledal, a zopet je suho požiral: fine pečenke od nikod ni bilo. Slednjič jo vendar gostilničar sam prinese. Tovariš se je zdaj znosil nad gospodarjem, rekši: Gospod gostilničar, za jutri pa si večerjo že danes naročim!

Že je bila trda tema, ko jo z brzim vlakom napneva v Ischl. Z nama se je vozil nek gospodski človek, ki si ni karte rešil. Konduktterju je rekel: Kaj bomo zdaj storili? Ta mu odgovori: Jaz že vem, kaj bomo storili. Pri prvi postaji smo ga pognali vun v zunajno temo. Ali se je jokal, tega ne vem, pa tisto se mi je zdelo, da je z zobi škripal.

Dremal sem in tudi zadremal. Ko konduktter pride kart ščipat, se zdramim in mu dam par krajcarjev za poboljšek. Potem pa sem menda mošnje preplitvo djal v žep, zakaj ko v Ischl pridem, moji mošnji ni bilo ne duha, ne

sluha. Sem jo pač posejal. Če bo drugo leto kdo tam hodil in bo videl denarje cvesti, tisti naj pomni, da tisti cvetejo, ki sem jih jaz posejal. Saj dosti ravno ni bilo, pa toliko vendar, da bi si siromak lahko teličko kupil.

Zjutraj grem v mestno farno cerkev meševat. Tudi tukaj me je mežnar jako prijazno sprejel; njegovega prijaznega lica si ne morem raztolmačiti. Slednjič mi razodene, da sva lani skupaj romala v Lurd. Glej ga no!

Gostilnica, v kateri sva prenočila, se zove „gostilnica Križ“. In res je bil zunaj nad vrati namalan križ, seveda brez Boga. Pa znotraj so krajcar bolj čislali, kakor križ. Ali si križ napravil ali ne, zato te ni nikdo prašal; po krajcarih pa so jako pitali.

V Ischl hodijo tako rekoč iz celega sveta ljudje planinskega zraka zavživat in čvrste, krepke vode iskat, da jo pijejo in tudi svoje utrujene in medle ude v njej namakajo, da jih zopet okrepijo. Tam jedó, kar je dobro in drago, in zraven še spijo, šetajo, igrajo, kadijo in — lenobo pasejo. Jaz se tam nikakor nisem dobro počutil. Za siromaka taki kraji niso, ampak za tiste, ki ne vedó, kako se denar služi. Precej s prvim vlakom oddrava na Štajarsko v Aussee. (Konec prih.)

Smešnica 10. „Glej“, reče mestjan kmetu, ko se ta vsede k njemu, „glej, tu-le stoji, da so videli te dni tico, ki je stala z eno nogo nad Celjem, z drugo pa nad Vranskim, vrhu tega pa je zobala še zvezde z neba“. — „Oj“, odvrne kmet, „to pa ni bila navadna tica, tacih pri nas ni, vendar se ji jaz ne čudim, kajti jaz sem videl dnes nekaj, česar še prej v življenji nikoli“. — „Kaj pa?“ — „Kaj pa?“, vpraša naglo gospod. — „E no“, reče kmet, „ko sem šel v Celje, videl sem štiri može, ki so se z vso močjo vpirali v jajce, pa ga niso spravili na „parizar“. — „To je pa debela laž“, seže gospod kmetu v besedo. — „Ni“, odmaja kmet, „ni laž, saj je bilo jajce od tiste tice, ki stoji v vašem listu.“

Razne stvari.

(Vabilo k občnemu zboru družbe duhovnikov Lav. škofije.) Sedanjemu pri občnem zboru, dne 14. aprila 1885 za leta 1885 do 1887 voljenemu društvenemu odboru dotekla je triletna opravna doba.

Po § 20 društv. prav. nastane za društveno predstojništvo dolžnost, sklicati zopet občni zbor, da po § 15 za bodočo triletno dobo 1888 do 1890 voli 7 odbornikov in 3 pregledovalce letnih računov. Odborniki naj po istem § stanujejo ali v Mariboru ali na takih krajih, da lahko k sejam dohajajo. Da je občni zbor sklepčen, more po § 22 pričujočih biti 20 družbenikov. Obhajal se bode občni zbor 12. t. m., to

je prihodnji ponedeljek, na god sv. Gregorja, ob 11. uri predpoldnem v kn. šk. pisarni. K temu zboru vse častite gospode družbenike vljudno vabi
Predstojništvo.

(Verska šola.) Listine, na katerih so podpisali katoliških starišev, naj se postavi ljudska šola na verska tla, poslali je do gosp. J. Heindl-na na Dunaj. To pa se naj stori, čem prej je mogoče, najzadnje do dne 15. marcija.

(Vabilo.) Odbor „Matice Slovenske“ ima v sredo dne 14. marca 1888 ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7. v Ljubljani svojo sejo. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXVIII. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo odseka: a) gospodarskega, b) književnega. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Razgovor o obnem zboru in posamezni nasveti.

(Okr. odbor.) V okr. zastopu v Kozjem je g. dr. J. Rausch, odvetnik v Kozjem, načelnik in g. J. Dvornik, trgovec v Kozjem, njegov namestnik. Dolgo je trpelo, dokler je mogoče postalo, da začne novi zastop svoje delovanje, upamo pa, da bode njegovo delovanje zato tem srečniše.

(Medalije.) Ker obhaja Nj. veličanstvo, svitli cesar, letos 40letnico svojega vladanja, kujejo se posebne medalije v spomin na to. Kakor se sliši, bodo le-te lepe po svoji obliki in tudi njih število bode precej veliko.

(Nevarnost.) Velika nevarnost je bojda za Celjsko mesto, kajti neka gospa, ki živi v tem mestu, je nabirala podpise za versko šolo. Vsled tega je bil velik strah po mestu, češ. kaj če se kje ne podere za to celo mesto. Malo, da sirote niso koj v hipu izgnali iz mestnega obzidja.

(Vojaški begun.) Te dni so prijeli v Gradci vojaka iz pešpolka št. 47., ki je v Mariboru doma. Mož jo je bil popihnil iz Maribora ter je obiskal v Gradci znanca. O priliki pa je slekel svojo vojaško suknjo, pa oblekel oblačilo znanca, da bi ga ne izpoznali. Kakor pa se vidi, ni mu pomagalo to novo oblačilo za dolgo.

(Ljudska šola.) V krajnem šolskem svetu pri sv. Lovrenci na Dravskem polju so ti-le gg.: Miha Mustafa, načelnik, J. Zajec, njegov namestnik, J. Medved, Anton Pintar in Št. Lenart, odborniki. Šolski ogleda pa je M. Žunkovič. Vsi so vrli slov. možje.

(S tuje zemlje.) V zadnjem tednu je prišla neka družina, mož in žena pa čvetero otrok iz Kajire. mesta v Afriki, nazaj domov v Hočeje. Mož je ondi oslepel in zato je morala cela družina oditi in kar je najhujše, domača občina mora sedaj rediti vse, naj ji je to ljubo ali ne.

(Narodnjak.) V Šmartnu na Pohorji je dne 3. marcija umrl Franc Žigart, veleposestnik in vrl narodni mož. Pri vsacej priložnosti je

pokazal, da je v njegovih žilah slov. kri in je vsled tega imel veliko prijateljev pri tamošnjih kmetih. O njegovem pogrebu se je to kaj lepo kazalo in to bodi v tolažbo njegovi ženi, saj mu je bila v resnici dobra tovaršica.

(Izdaten zaslužek.) Pisma, ki smo jih dobili gledé na oznanilo „izdaten zaslužek“, poslali smo na dotično mesto, kakor smo jih mi dobili v roke. Odgovora pa na tako pismo ne damo mi, ampak ti, ki so nam poslali oznanilo. Od nas naj tedaj nihče ne terja ali pa pričakuje odgovora!

(Povodenj.) Na Kitajskem je reka Hoango, ena največjih rek sveta, predrila svoje nasipe, ter je poplavela velik del dežele okoli mesta Honan. V malih urah je bilo nad 3000 velikih vesi pokončanih. Ljudi je, kakor se računi, od 5 do 7 milijonov ob življenje.

(Za dijaško kuhinjo Mariborsko) je nabral Janez Meško pri vrlih Velikonedeljčanih 5 drevenk ajde in 6 drevenk krompirja; stroške je plačal vlč. g. žup. Pet. Skuhala. — Jož. Rurnik 2 fl., mil. g. kan. Kosar 1 fl., Jož. Kukovec 2 fl. 90 kr. Bog plati!

(Posojilnica v Mariboru) je imela meseca januarija in februarija 1888: Dohodkov 94.717 fl. 90 kr., stroškov 93.871 fl. 92 kr., toraj skupaj prometa: 188.589 fl. 82 kr. Uradni dnevi so vsaki torek in soboto od 8.—12. ure dopoldan.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Osenjak 36 fl., Par 20 fl., Šošterič 2 fl.

Listič upravnštva: G. P. L. na R.: Naj se le razpor popravi doma! — G. J. C.: Kaj čemo, norcev se dohode povsod, tem huje, če jih ima še „hudir“ v pestéh. — G. S. P. na P.: V tej reči se greši veliko, nihče teh, ki so zoper njo, ne zna, za kaj da hodi, a tudi, ki so za njo celo lahko, da se kaj zagreše. Mi se držimo iz gola tega, kar služi v prid slov. ljudstvu. Č. g. M. K.: Včasih se opusti kaj navlašč, torej ne brez uzroka.

Loterijne številke:

V Gradcu 3. marca 1888:	61, 82, 31, 12, 45
Na Dunaju „ „	47, 75, 52, 81, 2

V najem da vsaki čas **Jurij** Andraži v Slov. gor., svojo zidano hišo (5 minut od farne cerkve oddaljeno) s 4 sobami, 2 kuhinjama, 2 kletima; zraven je leseno gospodarsko poslopje, majhni vinograd s sadonosnikom in njiva.

Natančneje se poizvé pri Števo Pichlerji, obč. predstojniku.

Veliki hrast, ki je okrogel okoli štiri metre, proda Anton Anderluch pri sv. Rozaliji blizo Lemberga.

Vilibald Weber,

uradno pooblaščen in zaprisežen civilni zemljemerec,
inženier za vzboljšanje zemlje in za pogozdovanje itd.
v Mariboru,

opravlja vse premerbe, razmejitve in izločitve posesti postavno-veljavno, sestavlja vse načrte in pisma, katerih je za to treba, za manj prebožne še tudi pod ceno vsled uredbe c. kr. namestnije v Gradci z dne 12. febr. 1862 št. 2613, istotako napeljuje ali pa odpeljuje vodo z zemljišča, za tem izvršuje tudi stavbe na travnikih, iz domoljubja brez vsega plačila za samo povrnitev lastnih stroškov, na dalje napravlja gozdne naprave, ceditve in pregledovanje zemljišč. — To blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje. 1-3

„Oves Willkommen“ 2-3

Ta oves je med vsemi sortami na Štajarskem najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5—6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 35 do 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 30 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 25 kr.

Razpošilja vreče po 5 kil za 1 gld. 90 kr. proti pošiljlatvi zneska ali poštnem povzetju franko na vsako poštno postajo

Benedikta Hertl-a
grajščina na Goliči pri Konjicah.

Krompir. Oskrbništvo Taborske graščine proda krompir: Magnum bonum, Imperatores, Idaho, zvrhan škaaf prebranega po 70 kr. tje do srede marcija meseca ali pa v velikem neprebranega 1000 kil po 20 gld. 2-3

Mlade orehe

prodaja Taborska graščina 1—1.50 cm. visoke po 30 kr.; 2—2.50 cm. po 35 kr., 2.60—3 cm. po 40, in 3.5—4 cm. po 45 kr. 2-3

V najem! 2-3

Hiša št. 20 v Višnji vesi tik velicega jeza v Hudinji z eno izbo na 3 okna in z eno na eno okno — v obeh se lahko kuri —, s kuhinjo, s hramom za jedila in drva, z ogrodom za sočivje, s sadunosnikom in travnikom, daje se brez pohištva v najem.

Vprašanja naj se storé pri grašč. oskrbništvu Taborsko pri Vojniku. (Hochenegg.)

Anton Pučko,

2-3

župnik na Polensaku, pošta Juršinci pri Ptaju, rad bi prodal nekoliko polovnjakov vina. Večidel je sladkega za svetke l. 1885. Samo en par sodov je postnega, za pokoro, l. 1887.

Nove izdaje!

Nastopne molitvene in poučne knjige so izšle v novih izdajah, in sicer:

Sv. Alojzij, ali šestnedeljna pobožnost v čast sv. Alojzija. Pridjane so molitve za občeno službo Božjo in življenje sv. Stanislava Kostka. Spisal V. Lah. — V. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 45 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 60 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 80 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 10 kr.

Getzemani in Golgata, šola pokorščine in ljubezni do smrti. Bukve premišljevanja in molitve k časti britkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, po premišljevanju pobožne nune Ane Katarine Emerih in po spisih najimenitnejših častilcev presvetega trpljenja našega Zveličarja. Spisal J. Volčič. — IV. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 10 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 30 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 70 kr.

Naša ljuba Gospa, Presvetege Srca. Poučivne in molitvene bukve častilcem Matere Božje. Iz nemškega posnel Janez Volčič. — III. natis. V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 30 kr.

Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje ali: Obiskovanje presvetege Rešnjega Telesa in počesčevanje vselej neomadežane Device Marije, za vse dni v mesecu poleg sv. Alfonza Ligvorijana. Spisal Janez Volčič. — V. natis. **I. Izdaja brez bratovščinske pobožnosti.** V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 25 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 50 kr. — **II. Izdaja z bratovščinsko pobožnostjo.** V usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 40 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 80 kr.

Te knjige se dobivajo v navedenih platnicah in po imenovanih cenah, pa tudi lepše vezane pri podpisnem in v vseh bukvarnah.

Cenik vseh mojst mašnih in poučnih knjig pošljem gratis po naročbi.

Vse moje molitvene knjige so od Ljubljanskega knezoškofjstva dovoljeno.

Mat. Gerber, Ljubljana,
(Josip C. Gerber),

založna trgovina s papirjem in knjigoveznico.

NB. Pri poštnih pošiljlatvah se plača od vsake knjige po 10 kr. več. 6-6

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 10. šte. „Slov. Gospodarja“.

1888.

8. marcija.

3.

Zlata maša sv. Očeta v Rimu.

(Konec.)

Kdor torej napada in zavrže papeštvo, on napada in zavrže katoliško cerkev samo v njenem bistvu in organizmu. Zato so zakleti sovražniki katoliške cerkve ob vseh časih najpoprej in najbolj strastno napadali rimskega papeža, svesti si, da ako se podkoplje in omaje ta skala, bo kmalu padlo tudi poslopje na njo postavljeno. Ne jemljem v misel nekdanjih prevzetnih in častizeljnih carigrajskih patrijarhov, ki so pod čisto praznimi pretvezami papežu odrekli pokorščino; tudi ne omenim strastnega, glasovitega Lutra, kateri v svoji zagrizenosti ni našel dovolj ostudnih izrazov zoper namestnika Kristusovega; ozrmo se le na bolj skrite in omikane brezverce nove dōbe, bodisi prostozidarje ali druge liberalce slabejše baže, vsi so skriti ali očitni nasprotniki sv. Očeta ter zanj nimajo niti srca, niti besede, niti roke, pač pa vsake vrste puščice in psovke. Toda zastonj se zaletujejo v čolnič Petrov, v katerem Gospod zapoveduje vetrovom in viharju, zaman butajo v skalo ali podlago cerkve; le sami prestanejo brez slave in zginejo kakor vēše; papeštvo pa ostane, kakor skala, katero pluskajoči valovi le bolj operó in utrdijo, ker je bistveni del katoliške cerkve božja naredba ter se je ž njo vred začelo širiti in razvijati ter bo ž njo vred vkljub vsem skritim in javnim nasprotnikom stalo do konca sveta. Za vse čase veljá kratek izraz in napis patrijarha Aleksandra v 4. veku: „In aeternum juxta Romam“, to se pravi: „Na večno za Rimom“.

Ker je papeštvo tolicege pomena za božje kraljestvo na zemlji, zato se vernemu katoličanu nehoté budi želja, naj bi, razun vernih katoličanov, še tudi nekatoliški kristijani v papežu spoznali ne le modrega učenjaka in vladarja, temveč tudi svojega vrhovnega učnika in Kristusovega namestnika, da bi tudi nekrščanskim narodom, omikanim ali neomikanim, zasvetila luč sv. vere ter bi ne le darov pošiljali sv. Očetu kot slavnemu veljaku, temveč se podvrgli njihoví duhovni oblasti. Takrat bi zasvetil človeškemu rodu zlati dan, zlati vek, spolnilo bi se Gospodovo prerokovanje, da bo eden pastir in ena čeda! Kdo sme reči, ali ne bo k tej srečni dōbi po božji previdnosti nekoliko pripomoglo sedanje navdušeno zanimanje za sv. Očeta? Pa naj že odloči modra božja

previdnost, kakor ji je všeč, mi se moramo pač pred vsem zahvaliti božji previdnosti, da je v naši burni dōbi postavila tako odličnega, modrega vladarja na krmilo, kateri z bistrim očesom zapazi nevarnost, ter s krepko roko odvrniti skuša; zahvaliti se pa tudi sv. Očetu, da so tako neprestrašen čuvaj sv. mesta in močen steber resnice in pravice, skazujemo jim pa tudi srčno ljubezen in verno vdanost, da ostane vedno živa, krepka zveza vernih udov s svojim glavarjem, zvesta pokorščina otrok do očeta; zato nas mora iz srca veseliti, ko vidimo danes tako lepo edinost in slógo med cerkvenim poglavarjem in vernim svetom.

Smelo rečem, da nikdar ni bilo v katoliški cerkvi lepše edinosti, nikoli več ljubezni do sv. očeta, kakor v naši dōbi, kar nam glasno pričajo tolike priprave za papeževo zlato mašo, toliko krasnih darov in kar je še več, toliko pobožne molitve. V resnici so sv. Oče luč z neba, katere žarki odsevajo od Rima po vesoljnem svetu, so varni kažipot vsem stanovom za to in prihodnje življenje; so pravo in duševno ognjišče, katero širi svetlobo resnice in gorkoto ljubezni na vse strani. Ta složna edinost, ta vzajemna ljubezen vernih vseh krajev in stanov je gotovo preblagemu srcu sv. Očeta ljuba in draga čez vse vnanje slovesnosti, najlepše voščilo o zlati maši, pa tudi najlepše tolažilo v Njihovem neznosnem položaju. Ta otroška ljubezen se je pri nas zopet spodbudno pokazala sinoči v sijajni razsvetljavi v pomenu naše goreče ljubezni, danes dopoldne pri slovesni službi božji po vseh cerkvah, kjer so vsi verniki hvalili Boga in molili za slavnega Leona jetnika, kakor je molila vsa verna cerkev za Petra v ječi.

Ko je učeni g. dostojanstvenik stolne cerkve v Ljubljani te besede govoril, bilo je na novega leta den, torej prav tisti den, ko so bili sv. Oče v jutru imeli svojo zlato mašo. Odslej sta že dva meseca pretekla, ali navdušenje in mnogovrstna znamenja ljubezni, ki jo izkazuje katol. ljudstvo poglavarju sv. cerkve, ni še pomenjalo. Še vedno gredó romarji iz vseh pokrajin širnega sveta v Rim, naj izkaže vsak po svoje sivemu starčku svoje srčno spoštovanje. Kolikor slišimo, pojde jih tudi več iz naše škofije o veliki noči. Božja pota so v resnici čudovita.

† Anton Merčnik,

župnik od sv. Ilja v Slov. goricah.

Ko bi se, predragi bralec, po minoli nevihti podal na polje in bi naenkrat stal pred groznim orjaškim hrastom, katerega je burja izkoreninila in ob tla vrgla, ali ne bi ves začuden rekel: „Škoda tega lepega dreva, tako močno, pa vendar je moralo neusmiljeno pasti!“ Kaj pa še porečeš, ako stojiš naenkrat pri mrtvaškem odru orjaškega trupla, v najkrepkejši, najboljše dobi življenja. Ali se ti ne zdi, da ti mrtvo truplo pravi: „Nobena moč se ne more smrti obraniti?“ Ja ravno to, da ga je smrt v dobi, ko še je le do sredine cilja prišel, zasačila, to nas pretrese in nas spominja na nestanovitnost in minljivost vsega pozemeljskega ter „kraja, ki ga naj iščemo“.

Taki žalostni prizor so doživeli župljani sv. Ilja v slov. gor. v pretečenem letu dne 18. junija. Nemila smrt jim je pobrala blagega župnika Antona Merčnika v najboljši dobi nepričakovano. Preden pa o tej strašnej dogodbi kaj več slišiš in bereš, hočem te v kratkem seznaniti z življenjem prerano umrlega gospoda.

Anton Merčnik so bili rojeni leta 1842, dne 12. junija od pridnih in poštenih kmečkih starišev župnije sv. Benedikta v slov. goricah. Še komaj 7 let star, že zgubi mali Tonček dobrega očeta, s tem bolj pa se je poslej oklenil dobre matere, jih ljubil in rad ubogal ter jim veliko veselje delal s svojo marljivostjo v domači šoli.

Ko so skrbna mati videli lepe zmožnosti ljubega Tončka, so ga, da si ravno uboga vdova, peljali leta 1854 v jesen v Maribor v 4. razred, kjer je dobri fantič dobro napredoval. Dovršivši z dobrim vspehom 4. razred, odloči se Tonek za študiranje in sicer za latinske šole. V latinskih šolah je pridni Tonček lepo napredoval in dovršivši leta 1863 latinske šole, odloči se za duhovski stan; to so tudi dobra slovenska mati srčno želeli.

V bogoslovju je bil dobri Tone ves srečen in je s svojim blagim, krotkim in ljubeznjivim obnašanjem tudi druge svoje sošolce razveseljeval. Ker je bil Tone ugleden bogoslovec in priljubljen pri svojih tovariših in učiteljih, bil je v tretjem letu 1866 dne 29. julija v duhovnika posvečen. Po dokončanih šolah je preč. g. Tonek najpopred pastiroval pri sv. Juriju na Ščavnici od dne 1. septembra 1867 do 4. dne julija 1868. Od tod so bili rajni prestavljeni v Ljutomer, kjer so skoraj 7 let blagonosno delovali; od dne 4. julija 1868 do dne 1. marcija 1875. Tukaj so, kakor so sami radi pripovedovali, najveselejše čase svojega življenja preživeli poleg blagega župnika, slavno znanega rodoljuba dr. Antona Klemenčiča in dobrih duhovnih tovarišev. Tukaj so z vsemi dušnimi in telesnimi

močmi neumorno delali na cerkvenem in narodnem polju, oni so bili tako rekoč duša celega duševnega življenja v Ljutomeru.

Posebno neutrudni so bili na pridiznici in v spovednici, in veliko duš so oni v Ljutomeru za srečno večnost pridobili. Tako milo so neki znali govoriti na srce spovedenca, posebno na smrtnej postelji, in pisatelj teh vrstic je potem sam slišal, kako so neki njegovo rajno mater na smrtnej postelji tolažili, da so njegova mati le po nebesih in materi Mariji hrepeneli, katere lepoto in ljubeznjivost so rajni tako živahno opisovali. Bili so v obče priljubljeni in splošnja je bila žalost, ko so se poslovili od svojih tako priljubljenih ovčic, in ni še bilo v Ljutomeru dušnega pastirja, katerega bi župljani v tako blagem spominu ohranili, kakor rajnega Merčnika. —

Iz Ljutomera so bili dne 1. marcija prestavljeni v Ruše, tam pa so le tri četrt leta pastirovali od dne 1. marcija do dne 1. dec. 1875. in od tod so prišli za kaplana k sv. Ilju v slov. goricah, kjer so bili do 7. julija kot kaplan in po smrti č. g. župnika Karola Velebila so bili provizor do 16. februarija 1879. Ta dan so bili slavno v župnijski cerkvi sv. Ilja za župnika inštalirani, kjer so kot župnik do svoje prerane smrti neumorno delovali. Tudi tukaj so si s svojo ljubeznjivostjo pridobili srca vseh, zato pa je tudi bilo splošnje veselje, ko so št. Iljčani slišali, da dobijo blagega gospoda provizorja za župnika.

Ali žali Bog le kratko je bilo veselje, le kratka so bila leta, katera so bila odmenjena njihovu delovanju kot župniku. Še le deveto leto njihovega delovanja kot župnik je začelo teči, ko jih v mesecu maju neka vratna bolezen napade, katera jih je pri vsakdanji majnikovi pobožnosti zlo mučila; z velikim trudom in premagovanjem so končali majnikovo pobožnost, ter vzeli za leto 1887 od Marije majnikove slovo; pa tako ginljivo so vzeli od Marije slovo, kakor da bi znali, da na tem svetem mestu, na tem svetu ne bodo nikoli več od Marije jemali slová. (Konec prih.)

Dopisi.

Od sv. Vida blizo Ptuja. (Ponovljenje podružne cerkve.) Ob izlivu Dravinje v Dravo unkraj farne vasi sv. Vida se povzdiguje sloveči haložki vinski hrib, po imenu Dravinjski vrh, na katerem je prijazen izgled na veliko ptujsko polje in v slov. gorice. Ob vzhodu tega hriba stoji stara cerkev sv. Janeza krstnika, katera se že v začetku 15. stoletja imenuje. Kakor grad „Tram“, kateri je svoje dni stal na Dravinjskem vrhu na tako imenovanem „Gradišu“, postavili so tudi to cerkev mogočni gospodje Ptujski. Takrat je te kraje obsegala

Hočka nadžupnija, od katere so duhovniki semkaj k sv. Janžu ob nedeljah in praznikih dohajali božjo službo opravljat. Pozneje so bili pri sv. Janžu vikarji Hočke nadžupnije nameščeni; tako je bila že v 15. stoletju pri sv. Janžu duhovnija z vikarjem. Ker pa je ta cerkev za narasle kristijane premala postala in ker je nji vsled pogozdnih usadin pretila vedna nevarnost, dal je takratni oblastnik „Tramskega“ grada Ulrik grof Šaunberški okoli l. 1445 unkraj Dravinje sezidati drugo cerkev, ki je bila v čast sv. Vidu posvečena, cerkev sv. Janža pa je postala podružnica nove župnijske cerkve sv. Vida, kar je še dandanes. Iz teh zgodovinskih črtic *) je razvidno, da je cerkev sv. Janža ena najstarejših cerkvic v srednjih Haložah. Ker so bili altarji tudi že zlo ostarjeni, so tukajšnji dobrotniki navzeli hvalevredno pobožno skrb, da je cela cerkev v minuli jeseni znotraj in zunaj dobila svojo ponovljenje. **) Vse tri altarje (Janez krstnik, sv. Vrban in sv. Lenart) v vseh lesenih delih dobro popravljene je gospod Juri Čuček, malarski mojster in pozlačevalec iz Maribora posebno lepo premalal in pozlatil. Tu tako vidimo sedaj celo cerkev jako ugodno ponovljeno in okusno okinčano. Vsa čast in hvala gre g. zlatarju Čučeku za njegovo lepo delo, vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam pa za njihovo požrtvovalno milodarnost, skozi katero je bilo mogoče, da se je to že dolgo zaželjeno ponovljenje uresničilo. Bog daj, da bi se enaka milodarnost tudi za ponovljenje farne cerkve pokazala. Na 27. dan dec. m. l. na Janževo so milostljivi gosp. prošt Modrinjak iz Ptuja (naš preč. g. dekan Šuta iz Zavrča niso mogli priti zaradi daljnega pota in snežnega vremena) ponovljene altarje slovesno blagoslovili. Bog plati mil. g. proštu, da so se ta dan k nam potrudili! Po blagoslovljenju so imeli preč. g. kvardijan Ptujskega samostana o. Benko Hrtiš slovesno mešo, pri kateri sta domača gospoda duhovnika stregla. Ker pa se je to blagoslovljenje ravno na dan sv. Janeza evangelista vršilo, na kateri dan se je v farni cerkvi vino blagoslovilo, ne morem tega poročila drugače skleniti, kakor da opozorim župljane na lepi pomen Šentjanževega vina, katero je podoba svete ljubezni; naj bi namreč vse Šentvidske župljane, Haložane in poljance, akoravno od Dravinje ločene, vendar vez svete ljubezni med seboj vedno edinila! Dravinjski.

Iz Rogaškega okraja. (Nasvet.) Kostrivniški gospod kaplan so mi povedali, kako pogosto hodijo ljudje k njim za bukvice prosit.

*) Povzeto iz krajevne zgodovine župnije sv. Vida, spisal g. M. Slekovec.

**) Pri zunanjem ponovljenju smo našli pod velikimi cerkvenimi vrati stari rimski kamen, najbrž iz tretjega stoletja. Dolg je 1 m., širok 50 cm., debel 21 cm. Na zgornji strani sta dva leva, na sredi neko obličje, na obeh straneh obličja pa dva ptiča.

Tako veselje do branja imajo pač povsod, posebno še na zimo. Tej želji bi se dalo tudi povsod vstreči, če le hočejo ljudje sami. Letos in za naprej bi bila to za njih lepa božičnica, da bi se je veselili celo zimo. Priporočalo bi se jim naj, da se naročajo na Mohorske bukvice. Naša Rogačka dehantija že šteje hvala Bogu, veliko družbenikov pri Mohorski družbi, posebno v Križevski nadžupniji; ali v nekaterih župnijah je pa še celina malo razorana, tako postavim pri sv. Florijanu, v Stoprcah, tudi v Kostrivnici in najmanj pa pri sv. Roku. Kako lepo in koristno nalogo bi pač prevzeli tisti, ki bi se dali vpisati v Mohorsko družbo in bi še druge naročnike za njo pridobivali. Tako le n. pr. bi se mladenči in deklice, če ne vsak posebej, lahko vkup naročevali. Eno leto bi za božičnico odtrgali 1 gld. in drugo bi se njim ta denar obilno povrnil. Da jim prerokujem dobro, mi bojo pritrdili vsi, ki so že vpisani. Koliko je že vreden „Koledarček“ ne samo zavoljo koledarja, ampak bolj še mikajo mične pripovedi, polne naukov, resnih in veselih prigodeb, vzete iz domačega, kmetskega življenja, pisane, da jih vsak kmet lahko bere. Kolikrat jih bo rad fant ali dekle v nedeljo vzelo v roke ter ne bota šla pohajkovat po vesi ali po krčmi. S tem se bo pa prihranilo veliko denarja in še kaj boljšega. Drugim bukvicam se pravi: „Večernice“. Le naj se pogleda, če ne pograbi vsak naročnik najprej Večernic. Polne so zopet krajših in dolgih povesti, kratkočasnih in resnih, da se moramo jokati in smejati, vse polno naukov, kako naj skrbijo gospodarji in gospodinje za gospodarstvo, za otroke, da krščanski živijo, pridno delajo itd. Pripovedujejo se tudi dogodki po svetu; tudi kako nevarne so nekatere rastline ali živali, kako je takim nevarnostim ujiti in tako naprej. Tretja knjiga je pa že sama 1 gld. vredna. Nauk za naukom tako po domače povedano, da moraš knjigo do kraja brati. Kdo pa ne bere tudi rad življenje sv. Jožefa in Marije in kakega misijonarja, pa tudi cerkvene zgodovine? Take bukvice so se dale naročnikom lani, enake se bojo, kakor se bere v koledarčki nad 88 strani, razpošiljale tudi letos. Da se kratkočasi, podučuje v verskih resnicah, da se uči umno gospodariti, da se mladina zadržuje od nevarnosti, da se spoznavajo nevarnosti in pripomočki proti nevarnostim, da se slednjič vadi v lepi gladki slovenščini brati, za to vse mislim, bo pač vsak rad daroval 1 fl. Zatoraj na delo vrla Rogačka dekanija, za malo plačilo veliko koristi.

Od Kapele pri Radencih. (Veselje.) Želja Kapelčanov, da jim je moči iz dna srca pozdraviti novega župnika, se jim je že spolnila. Da so nam došli, visokočastiti gospod Martin Meško s svojim že dolgo zaželenim prihodom vzbudili veselje in radost, ter si že takrat pridobili lju-

bezen navzočih faranov, to mora vsak sam sebi priznati. Mislim, da nam to dovolj svedoči, da vest, ki se je brž po imenovanji župnikom Kapelskim med ljudmi razširila, namreč, da dobimo prijaznega in blagega gospoda, ni bila prazna in ker so si tega bili farani svesti, so dobro nam došlega gospoda župnika s tem večjim veseljem sprejeli. Za ta namen so postavili vrli občani Radenski tik kapelice Device Marije krasen slavolok z napisom: „Dobro došli! mili nam župnik, visokočastiti gospod Martin Meško! Bog vas ohrani v zdravju in sreči mnogo let!“ Pri prihodu gospoda župnika so pokali možnarji, svirala je godba ter je v velikem številu zbrano ljudstvo v navdušenostjo klicalo živio! Najprvo pozdravi g. župnika belo oblečena deklica Frančika Novakova ter jim poda krasen šopek. V imenu faranov pozdravi jih g. Franc Vaupotič s kratkimi besedami. Od kapelice Radenske so spremljali g. župnika vsi zbrani, veliko duhovnikov in godci, peljajoči se s štirimi konji na lepo okinčanem vozu. Mnogi ljudje je z veseljem korakala za pomikajočimi se vozovi. Bilo je videti, kakor da bi se pomikala procesija od kapelice proti cerkvi Kapelski, katera že dolgo ni imela toliko krasu na sebi, kakor danes. Vhodi v cerkev so bili okinčani s smrečjem in z vencami, v zvoniku so plapolale zastave ter oznanjale radost Kapelskih faranov tudi sosednim prebivalcem. Pri peljavši se do drugega slavoloka, ki je bil postavljen v Paričjaku zraven križa, se je zaslišalo od cerkve pokanje možnarjev in „klenkanje“ zvonov, kar je pri cerkvi zbrani množici naznanilo, da se jim bodo kmalu v srcu uresničile besede, ki so bile napisane na tretjem slavoloku blizu šole, namreč besede: „Pozdravljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem!“ Gospod provizor Žnidarič so res v tem imenu pred durmi farovža pozdravili g. župnika ter jih peljali po pozdravu faranov od strani novega g. župnika v farovž, kjer so jim predstavili zbrane predstojnike vseh občin Kapelske fare. Napis, ki je bil nad durmi farovžkimi, namreč: „Presrčni pozdrav hvaležnih ovčic svojemu pastirju“, se sicer ni glasno odmeval, pa gotovo je v duhu vsaka ovčica pošiljala prisrčen pozdrav bodočemu pastirju. Po kratkem zadržku v farovžu so se podali g. župnik v cerkev, kjer so z nami molili ter nam podelili blagoslov. Zbrani so se razšli gojč v srcu iskreno željo, da bi nam bili došli g. župnik dober gospod in nadejajoč se, da se bode ta želja uresničila, je vsak zadovoljno stopal proti domu. Zvečer, ko je „Zdravo Marijo“ v klenk zazvonilo, so na čast g. župniku pri cerkvi pokali možnarji, svirala godba in se svetilo z lampijoni. Mislim, da trud za priredbo slovesnega sprejema ni bil zastonj, ker se je gotovo poplačal z veseljem,

katero se je s tem gospodu župniku pripravilo. Mislim tudi, da bode vsak faran tistih misli, katere izraža Božidar Flegerič v čestitki, katero je sestavil velečastnemu gosp. Davorinu Mešku. navlaš za to priliko. V—c.

Le-ta dopis se nam je nekaj zakasnil, vendar upamo, da še pride dotičnim bralcem dobro. Ured.

Raznoterosti.

(Obljubna cerkev.) Letos, dne 2. dec. poteče 40 let, odkar so svitli cesar na prestolji avstr. oger. monarhije. V spomin na to je sklenil mestni zastop v Vinohradih v Pragi isti den položiti temelj novi cerkvi ter ji dati ime „obljubna cerkev“.

(Shod škofov.) V ponedeljek, dne 5. marcija je prišlo več škofov avstrijske skupine dežel na Dunaj ter so se pričela ondi važna posvetovanja.

(Kršč. detoljub.) V Ljubljani je č. g. Anton Kržič, katehet nunskih šol, izdava list za kršč. vzgojo in rešitev mladine. Ime je listu, „Kršč. detoljub“, izhaja po 4krat na leto ter stane 40 kr.

(Vezilo sv. Očeta.) Mil. darov nabranih je bilo v naši škofiji za sv. Očeta in sicer: za štipendij zlate meše, ki so jo sv. Oče služili na novega leta den ob 1/28. uri v veliki cerkvi sv. Petra, v znesku 1658 fl. 35 kr., potem Petrovega novčiča, nabranega od meseca maja do sedaj v znesku 936 fl. 45 kr., in slednjič 539 fl. 20 kr. v podporo raznih sv. misijonov po obširnem svetu.

(Vincencijeva družba.) Dne 5. aprila 1887 se je ustanovila druga konferencija ali podružnica družbe sv. Vincencija v stolni cerkvi v Mariboru. Sedaj razpošilja ravno svoje I. letno poročilo. Iz njega pa povzamemo, da je podpirala 10 družin, 10 udov in 49 posameznih ljudi. V celem 79 odraslih in 64 otrok. To je za kratek čas nje obstanka velik uspeh.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Galicija 10 fl. 10 kr., Velika Nedelja 28 fl. 22 kr., Ruše 18 fl., sv. Jakob v Slov. gor. 6 fl., Prihova 67 fl. 70 kr., Zavodnje 2 fl. 10 kr., sv. Jurij na Pesnici 20 fl., sv. Benedikt v Slov. gor. 13 fl. 50 kr., sv. Vid pri Ptujju 10 fl., sv. Marko niže Ptujja 4 fl. 80 kr., sv. Petra in Pavla na Ptujju 20 fl., Hajdina 6 fl. 6 kr., Ormuž 10 fl. 75 kr., Središče 3 fl. 30 kr., sv. Miklavž 7 fl. 25 kr., Kozje 4 fl., sv. Jurij v Slov. gor. 14 fl. 30 kr., Studenice 12 fl., Svetinje 2 fl. 50 kr., sv. Marjeta niže Ptujja 13 fl. 3 kr., Šmiklavž pri Slov. Gradci 5 fl., Podgorje 2 fl. 52 kr., Remšnik 5 fl. 42 kr., Pernice 7 fl. 2 kr., sv. Ana na Krembergu 11 fl., Širje 6 fl. 38 kr.